

Začelo se je mednarodno leto biotske raznovrstnosti

Leto 2010 - leto biotske raznovrstnosti: alpske države bodo k ohranitvi biotske raznovrstnosti prispevale z različnimi dejavnostmi.

Združeni narodi so leto 2010 razglasili za mednarodno leto biotske raznovrstnosti, da bi se ljudje v večji meri začeli zavedati pomena, zlasti pa izgube biotske raznovrstnosti na lokalni, regionalni in državni ravni. Na temo biotske raznovrstnosti in pestrosti življenja oz. življenjskega prostora bodo tudi na celotnem območju Alp organizirane številne kampanje in prireditve.

Avstrijsko državno podjetje za upravljanje z gozdovi (Österreichische Bundesforste) bo leto biotske raznovrstnosti

izkoristilo za povsem konkretna dejanja. Tako naj bi več kot 800 naravo- in okoljevarstvenih projektov (npr. sonaravno gospodarjenje z gozdovi, zagotavljanje miru okoli gnezdišč občutljivih vrst, obsežne renaturacije mokrišč) prispevalo k zagotavljanju raznovrstnosti in ustavitvi njene izgube oz. upadanja. V središču narodnega parka BIOS v Mallnitzu, Visoke Ture/A, bo organizirana vrsta prireditev o ogroženih alpskih habitatih in pomenu, ki ga imajo zavarovana območja za ohranitev biotske raznovrstnosti. Uvodno dejanje bo mednarodni strokovni posvet Raznovrstnost življenja - ukrepi za varstvo biotske raznovrstnosti, ki bo 14. in 15. aprila 2010. V Franciji se bo leto biotske raznovrstnosti uradno začelo 20. januarja v Parizu s konferenco, na kateri bodo udeleženci razpravljali o kritičnih vprašanjih, kot sta: zakaj do leta 2010 ni bilo mogoče zaustaviti upadanja biotske raznovrstnosti, kaj je treba v prihodnje delati drugače. Ministrstvo za okolje je ob tej priložnosti vzpostavilo posebno spletno stran, posvečeno mednarodnemu letu biotske raznovrstnosti. Tukaj bodo nagrajene prireditve, posvečene biotski raznovrstnosti. Seznam prireditev z oznako 2010 - leto biotske raznovrstnosti si je mogoče ogledati na www.biodiversite2010.fr/ (fr). Švicarski BAFU in švicarski forum za biotsko raznovrstnost SCNAT na spletnem portalu www.biodiversitaet2010.ch (de, fr, it) omogočata dostop do informacij in deležnikov v letu biotske raznovrstnosti ter vodita obsežen koledar dogodkov in prireditev, da bi deležnike opogumila k samostojnim dejanjem, ki bi tako tudi sami prispevali k ohranitvi biotske raznovrstnosti. Več informacij na: [http://www.oebf.at/index.php?id=54&tx_ttnews\[tt_news\]=444&cHash=31b7c02c70](http://www.oebf.at/index.php?id=54&tx_ttnews[tt_news]=444&cHash=31b7c02c70) (de), <http://www.bios-hohetauern.at/de/seminare/programm-2010/details/1-biodiversitaet-in-der-landwirtschaft.html> (de)

Vsebina

[Začelo se je mednarodno leto biotske raznovrstnosti](#)

[Nizkoogljična potovanja z otoka v gore](#)

[Torino/I: olimpijski objekti prepuščeni propadanju](#)

[Najtoplejše desetletje v zadnjih 130 letih](#)

[Južna Tirolska - podnebu prijazna dežela](#)

[Skupna kandidatura Vorarlberga in Lihtenštajna za mladinske olimpijske igre 2015](#)

[Katedra za energijsko učinkovitost v Vorarlbergu](#)

[Peš preko Alp](#)

[Izšla publikacija o kakovosti življenja v alpskem prostoru](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Nizkoogljična potovanja z otoka v gore

V primerjavi s potovanjem z letalom ima vožnja z vlakom številne prednosti: za okolje je prijazna, udobna in sproščujoča, prijazna družini in omogoča pogled na zanimivo pokrajino.

smučarskih prog in neposredne okolice, priporočila gostom glede gostinske ponudbe in ev. pristočne dejavnosti. Vir in nadaljnje informacije: <http://www.snowcarbon.co.uk/> (en), http://diepresse.com/home/panorama/oesterreich/529985/index.do?_vl_backlink=/home/panorama/oesterreich/index.do (de)

Torino / I: olimpijski objekti prepuščeni propadanju

Skakalnice v Torinu so zaprte in se ne uporabljajo.

Odkar so se leta 2006 v Torinu končale olimpijske igre, so številna olimpijska prizorišča in pripadajoči objekti prepuščeni sami sebi. Tako, denimo, pet skakalnic v Pragelatu, stroški gradnje so znašali več kot 34 mio. evrov, ne obratuje in jih zato ni mogoče uporabljati. Prav tako je zaprt hotel v soseščini, ki so ga prav tako zgradili za potrebe te velike športne prireditve. Med gradnjo skakalnic je upanje, da bi lahko za disciplino navdušili mlade športnike, še obstajalo. Trenutno pa ob zaprtju objekta napisi opozarjajo pred nevarnostjo plazov in prepovedujejo dostop. Podobno usodo doživlja tudi steza za bob v Cesani: stroški gradnje so v tem primeru znašali več kot 60 mio. evrov. Ker se le redko uporablja in zaradi zelo visokih stroškov vzdrževanja bodo stezo konec januarja najverjetneje zaprli. Ravno tako ne obratuje biatlonsko strelišče, ki so ga trenutno zasule ogromne količine snega. Tekška steza je atrakcija za turiste, tekmovanja pa zaenkrat niso predvidena. Stroški gradnje strelišča in steze so skupaj znašali 45 mio. evrov. Vir: La Repubblica, 5.01.2010

Najtoplejše desetletje v zadnjih 130 letih

Zadnjih deset let je bilo daleč najtoplejših, odkar se v alpskih državah sistematično beležijo meteorološki podatki. Celo "hladno" leto 2004 s povprečno temperaturo 9,0 stopinj Celzija je v Nemčiji občutno presegalo dolgoletno klimatološko povprečje za Nemčijo, tj. 8,2 stopinj Celzija. Preteklo desetletje je bilo rekordno glede vseh letnih časov: povsem prednjači poletje 2003, najtoplejša jesen je bila leta 2006, sledita ji najtoplejša zima 2006/2007 in najtoplejša pomlad v letu 2007 (od začetka izvajanja meritev). V primerjavi z devetdesetimi leti je bilo na obeh straneh švicarskih Alp topleje za okoli polovico stopinje. Na srednjih višinah je dvig temperature za obdobje 2000-2009 znašal okoli 0,3 stopinje, medtem ko je bilo v visokogorju za 0,2 stopinje topleje kot v devetdesetih. V celotnem desetletju je bilo segrevanje v višjih predelih občutno šibkejšo in po podatkih švicarske meteorološke družbe MeteoSchweiz ni doseglo vrednosti, ki so jih napovedovali klimatski modeli. Viri: <http://news.search.ch/inland/2009-12-30/die-schweiz-erwaermt-sich-weiter> (de/fr), http://www.co2-handel.de/article256_13332.html (de), http://www.geologi.info/II-decennio-pi%C3%B9-caldo_news_x_3778.html (it)

Južna Tirolska - podnebju prijazna dežela

14. decembra 2009 je južnotirolska vlada z načelnim sklepom sprejela odločitev, da bo postala "podnebju prijazna" regija. Namen paketa ukrepov na področju varstva podnebja, ki so ga pripravili prav v ta namen, je tako prihodnost z nizko stopnjo emisij CO₂ in spodbujanje energijske samozadostnosti dežele. Postavljena cilja naj bi dosegli s preudarno rabo energije v kombinaciji s povečevanjem energijske učinkovitosti in uporabo obnovljivih virov energije. Eno od področij, ki bodo v prihodnje deležna sprememb oziroma novosti, je opredelitev pogojev za nove in tudi stare objekte ter rabo sredstev podpore, ki so povezana s tem. Spodbujati bo treba uporabo fotovoltaičnih sistemov in promet brez emisij, uveljaviti kmetijstvo kot dobavitelja energije in na novo urediti davek na motorna vozila. Svojo energetske in klimatsko politiko namerava Južna Tirolska v prihodnje tržiti pod geslom Južna Tirolska - podnebju prijazna dežela, zato bodo v tem smislu ogljično nevtralne potekale tudi večje prireditve. Poleg tega bodo v Bolzanu postavili "hišo energije", kjer bodo na temo energije na ogled primeri dobre prakse. Kako pa se bodo vsi ti cilji izvajali podrobneje, bo deželna vlada morala še opredeliti. Viri: http://www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?redas=yes&aktuelles_action=4&aktuelles_article_id=317114 (de/it)

Skupna kandidatura Vorarlberga in Lihtenštajna za mladinske olimpijske igre 2015

Vorarlberg/A in Kneževina Lihtenštajn skupaj kandidirata za organizacijo evropskih mladinskih olimpijskih iger 2015. Prvič v zgodovini iger (European Youth Olympic Festivals - EYOF) sta kandidaturo prijavili dve državi oz. deželi. Njun edini tekmeč je Sarajevo. Vorarlberg je tovrstno večjo prireditev organiziral že leta 2007 - mednarodno telovadno prireditev gimnaestrado - in pri tem tesno sodeloval z Lihtenštajnom. Ob tej priložnosti je izdelal tudi zasnovo varstva okolja in trajnostnega razvoja. Posamezne točke zasnove so bile poleg mobilnosti in prometa, oskrbe, energijske bilance in preprečevanja odpadkov tudi kultura in socialne zadeve. Kot je poudarilo Lihtenštajnsko olimpijsko športno združenje, bi v primeru, da bi organizacijo iger dodelili obema državam, to zasnovo lahko uporabili za njihovo realizacijo. Obe kandidatki želita ta veliki dogodek izkoristiti že v samih pripravah nanj v oglaševalske namene in za spodbujanje športnega podmladka. Dokončna odločitev o kraju prizorišča bo sprejeta novembra 2010. Viri: Deželni tiskovni urad Vorarlberg, Lihtenštajnsko olimpijsko športno združenje, <http://presse.vorarlberg.at/land/dist/vlk.html?id=32834> (de)

Katedra za energijsko učinkovitost v Vorarlbergu

Na Visoki strokovni šoli Vorarlberg v avstrijskem Dornbirnu bodo leta 2010 odprli katedro za energijsko učinkovitost, ki bo del študijske smeri mehatronike. Naloga nove katedre bo organizacija šolanja in nadaljnega izobraževanja, ki bo mednarodno zasnovano in bo usmerjeno k obstoječim potrebam, dolgoročno pa gre za vzpostavitev študija energetske tehnologije in menedžmenta na Visoki strokovni šoli Vorarlberg. Program bo treba podrobneje izdelati tudi z vsebinskega in kadrovskega vidika, predvideno pa je, da se bo študij začel v zimskem semestru 2010/11. Zvezna dežela Vorarlberg je leta 2009 sprejela odločitev, da bo do leta 2050 postala energijsko samozadostna. Nova katedra po besedah deželnega glavarja Herberta Sausgruberja "daje nove usmeritve za energetsko prihodnost regije". Delovanje katedre finančno podpira podjetje illwerke vkw, ki tako izpolnjuje poziv gospodarstva, da je treba v večji meri poskrbeti za izobrazbo na področju energetske tehnologije in menedžmenta. Vir: <http://www.fhv.at/presse/presseaussendungen/aktuell/stiftungslehrstuhl-fuer-energieeffizienz> (de)

Peš preko Alp

Pred kratkim objavljena knjiga Via Alpina - 2.500 km od obal enega morja do drugega (Via Alpina - 2500 kilomètres d'une mer à l'autre) opisuje dogodivščino prečenja celotnega alpskega loka: leta 2007 je Vincent Tornay v 119 dneh prehodil rdečo pot Vie Alpine in spoznaval ljudi in pokrajine, ki tvorijo današnji alpski svet. Na poti od Jadranskega morja do Monaka je skozi osem alpskih držav prehodil 2.500 kilometrov in premagal 124.000 višinskih metrov. Nastala je monografija, opremljena z bogatim slikovnim gradivom, ki opisuje 13 gorskih masivov (npr. Triglavski in Berninski masiv ter masiv Queyras). Posamezne večdnevne etape poti prek masivov so podrobno predstavljene in ponazorjene na posameznih delih kart in v opisih. Knjiga je napisana v francoskem jeziku, poleg tega pa vsebuje tudi informacije o alpskih pokrajinah in živalih. Publikacija je dostopna na <http://www.via-alpina.org/fr/article/86> (de/fr/it/en).

Izšla publikacija o kakovosti življenja v alpskem prostoru

V publikaciji Kakovost življenja v alpskem prostoru (Lebensqualität im Alpenraum) avtor Lars Keller raziskuje vprašanje, v kolikšni meri se sto regij alpskega prostora med seboj razlikuje z vidika kakovosti življenja in ali je to mogoče dokazati z geografskim modelom. Avtor je opisal 12 nizov kazalcev, kot so gospodarska moč, mobilnost, prebivalstvo, participacija, pokrajina ali biotska raznovrstnost in varstvo narave, in jih ponovno vključil v tri razsežnosti: ekonomijo, socialno kulturo in naravni prostor. Z razvrstitvijo posameznih nizov kazalcev in dimenzij je mogoče sklepati o kakovosti življenja na posameznih delnih področjih, pri čemer izstopajo presenetljivi regionalni vzorci. Publikaciji Lebensqualität im Alpenraum (Kakovost življenja v alpskem prostoru) je novembra 2009 Avstrijska družba za geografijo podelila nagrado Hansa Bobka. Podatki o publikaciji: Keller Lars (2009): Lebensqualität im Alpenraum (Kakovost življenja v Alpah). Innsbrucker Geographische Studien 36. ISBN 978-3-901182-39-6.

O tem in onem

Seznam območij miru za divjad v petih švicarskih kantonih sedaj na spletu

Mountain Wilderness Švica je na spletni platformi objavil seznam območij miru za divjad v švicarskih kantonih. Podatki, do katerih je mogoče na spletu enostavno dostopati, naj bi zimskim športnikom pomagali pri načrtovanju njihovih aktivnosti na prostem, živalim pa zagotavljali potreben mir na varstvenih območjih. Trenutno je na spletu omogočen le dostop do območij miru v naslednjih petih kantonih: Valais, Obwalden, Nidwalden, Uri in Graubünden, medtem ko bo pregledni seznam tovrstnih območij v preostalih kantonih objavljen do naslednje zimske sezone 2010/11. Dostop informacij je brezplačen, na voljo pa so večinoma v obliki kart na straneh posameznih kantonov. Območja v kantonu Graubünden si lahko uporabniki prenesejo na lasten GPS. Vir in več informacij: <http://www.wildruhe.ch> (de/fr)

Italija okrepila monitoring podnebnih sprememb v visokogorju

Zasebna in neodvisna organizacija Odbor Ev-K2-CNR si v Italiji prizadeva okrepiti spremljanje podnebnih sprememb. Opazovalne postaje (ang. share - stations at high altitude for research on environment) zbirajo in zagotavljajo dragocene podatke o atmosferi in podnebnju. Znanstveniki iz vseh delov sveta izdelujejo med drugim na podlagi teh podatkov t. i. podnebne modele. Trenutno je v Nepal, Pakistanu, Ugandi in Italiji skupaj dvanajst opazovalnih postaj. Načrtovana je širitev sistema tudi drugod po svetu, da bi tako lahko podnebne spremembe v visokogorskem svetu beležili še intenzivneje. V Italiji naj bi po eno postajo postavili v zahodnih, vzhodnih in centralnih Alpah, zunaj alpskega območja pa je predvidenih še pet merilnih

postaj. Vir: <http://www.montagna.tv/?q=node/11497> (it)

Prvič podeljena nagrada EUREGIO za okolje

Med 77 kandidati iz dežel Trentino/I, Južna Tirolska/I in Tirolska/A je južnotirolsko krovno združenje za varstvo narave in okolja v kategoriji Pravne osebe v Innsbrucku/A zasedla drugo mesto. Okoljska organizacija je prejela nagrado za projekt spremljanja biotske raznovrstnosti na območjih na Južnem Tirolskem, ki niso prometno dostopni. Prvo nagrado v isti kategoriji je prejel hotel The Crystal iz Obergurgla na Tirolskem/A za zasnovno rabe energije na 2000 m.n.v. Drugo mesto si delita krovno združenje in umetniška šola Don Milani-Depero iz Rovereta/I za projekt Voda - brez omejitev? Vir in nadaljnje informacije: <http://www.transkom.it/umweltsuedtirol/umweltpreis2009/umweltpreis.htm> (de/it)

Nova povezava smučišč med Italijo in Slovenijo

Pred kratkim je zažvela nova povezava smučišč na Nevejskem sedlu in v Bovcu. Gre za prvo povezavo dveh smučišč med Italijo in Slovenijo ter vzhodnimi Alpami. Nova nihalna žičnica FuniFor Canin-Kanin povezuje območje Nevejskega sedla v Italiji s slovenskim Bovcem. Povezovalna naprava, ki je začela delovati 28. decembra 2009, ponuja smučarjem urejene površine s 35 kilometri smučarskih prog, do katerih je mogoče dostopati z enotno smučarsko vozovnico. Zaradi visokih stroškov v višini 15 mio. evrov, ki jih nosi podjetje Promotur, pa se porajajo pomisleki, ali gre dejansko za učinkovito ekonomsko naložbo. Tu so še pomisleki, ki so jih zaradi ogroženega naravnega okolja izrazili okoljevarstveniki: gradnja infrastrukture je bila za okolje obremenjujoča v manjši meri, saj so bila kot bolj problematična ocenjena zemeljska dela v kraški pokrajini. Zaradi izjave, da obstaja "za napravo javni interes" dežele Furlanije, so negativno ocenjeni vplivi ostali neupoštevani. Vir: CIPRA Italia, <http://www.legambiente.fvg.it/media/foto/updown/712.pdf> (it)

Prireditve

Konferenca/kongres: **Auf in die Alpen!**. 14.1.2010. Wien/A. Organizira: Lebensministerium, Wien/A.
Informacije: www.respect.at/media/pdf/pdf1318.pdf.

Razstava: **Kulturlandschaft in Südtirol - Der Wandel seit 1950**. 14.1.2010 – 27.3.2010. Bozen, Schenna, Martell, Ahrntal, Brixen, Kaltern, Mals, Naturns, Ritten, St.Ulrich, Toblach/I.
Organizira: Universität Innsbruck, Institut für Geographie, Innsbruck/A.
Informacije: www.uibk.ac.at/geographie/projects/klsl/.

Konferenca/kongres: **Energia 2010**. 15.1.2010 – 17.1.2010. Pisa/I. Jezik: it. Organizira: Associazione AttuAmbiente, Via G. Da Sangallo, IT-1-56125 Pisa, Italien.
Informacije: www.attuambiente.org/site/index.php?option=com_content&task=view&id=210&Itemid=124.

Nadaljnje izobra: **Water Scarcity Winter School 2010**. 1.2.2010 – 11.2.2010. Salzburg/A.
Organizira: Water Scarcity/A.
Informacije: www.edu-zgis.net/index.php?option=com_content&view=article&id=387&Itemid=320&lang=en.

Konferenca/kongres: **ForumAlpinum 2010: Alps & Metropolises**. 6.10.2010 – 9.10.2010. Munich/DE. Jezik: de, fr, it, sl. Organizira: ISCAR Geschäftsstelle, Bern/CH.
Informacije: www.alpinestudies.ch/events.php?id=14569.

Saj ni res, pa je!

... Vorarlberžani, kar zadeva varstvo okolja in naravnih virov, spet prednjačijo. Na prvem mestu je tokrat vorarlberška policija, ki prisega na alternativno. Je namreč edina v Evropi, ki razpolaga s prvim službenim e-vozilom: modro-rdečim fiatom 500, ki za pogon uporablja izključno sončno energijo. Z modro lučjo in zavijanjem sirene, natančno tako kot veliki policijski avtomobili, drvi mali ekološki fiat skozi mestna območja z umirjenim motornim prometom in bregensko jezersko regijo. Ni znano, ali si upa tudi v gore in se bo nekega dne mogoče lotil tudi zasledovanja hitrih porschejev. Res pa je, da ekološki avtomobil pri vožnji navzdol proizvaja energijo, ki se shranjuje v bateriji. No, zasledovati porscheja, ki drvi prek vorarlberških prelazov - to zmore vsak avtomobil, da pa bi pri tem še proizvajal energijo - to pa je že nekaj čisto drugega! Viri: max50, št. 40, Energieinstitut Vorarlberg; vcö-magazin 2009-06